

Körösvidék
Magyar Nemzeti Múzeum
Hírlaposztálya
VIII. Múzeum krt. 14/16. Budapest

Körösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, II. ker., SzentIstván-tér 18. szám
Telefon 60, este 6 órán túl és ünnepnap 409

Felelős szerkesztő:
MIGEND E Z S Ó

Előfizetési árak: 1/4 évre 6 P, 1 hónapra 2 P
Egyes szám ára 10 fillér
Postatakarékpénztári csekk száma: 34-141

Az agrártársadalom érdeke

Másfél évtizeddel ezelőtt a törvényhozás létrehozta a mezőgazdasági kamarák felállításáról szóló törvényt s ezzel nagy lépést tett az agrártársadalom érdekképviseleti megszervezése terén. Az elmúlt másfél évtized elegendő idő arra, hogy az ilyen intézmények súlyát lemérjük s felállítsuk a mérleget arról, hogy vajon betöltötték-e azt a hivatást, amelyet alkotóik nekik szántak. Nem akarunk most hosszú történelmi viszapillantást vetni arra, hogyan ért meg a kamarák felállításának gondolata, de lehetetlen nem utalnunk nagyatádi Szabó István érdemeire, aki kisdud pártjának programjába vette a kamarák kérdését még akkor, amikor mint egyszerű gazdaképviseelő került be a parlamentbe. Később, amikor miniszteri székbe jutott, első dolga volt a mezőgazdasági kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatával előállni. Azt mondhatnánk, hogy le nem higgadt, szinte zavaros időkben tárgyalta az akkori időkben a törvényhozás ezt a javaslatot, amikoriban más nagyjelentőségű agrárproblémákat is felvetett a köz igénye s amíg számos esetben magukon hordták az akkori törvényalkotások a le nem higgadt idők jegyét s később egész csomó újabb probléma merült fel velük kapcsolatban (e téren elegendő csak a földbirtok-reformra utalnunk) addig a mezőgazdasági kamarákról szóló törvény tökéletes alkotásnak bizonyult A cél az volt, hogy olyan mezőgazdasági szerv létesítsék, amely magában foglalja az ország egész agrártársadalmát s ha az ország tulnyomó részét kitevő agrárius-réteg hallatni kívánja szavát, az a kamarákon keresztül történjék.

Idők multával azonban szüksége mutatkozott annak, hogy az élet fejlődésével lépést tartson e mezőgazdasági intézmény fejlődése is. Ez nem azt jelenti, hogy a mezőgazdasági kamarák nem váltak be a gyakorlatban, de a kormány éppen a kamarák kívánságára foglalkozott az élethez való közelebbvitelével, hogy minél inkább tökéletesítse azt s bele vigye működésébe az idők során felmerült jogos kívánalmakat is.

Vitán felül áll, hogy amikor a Darányi-kormány a gazdatisztek megjavításáról gondoskodott, gondolnia kellett arra is, hogy az e pályán működő szakképzett gazdatisztek a mezőgazdasági kamarák-

ban is megfelelő helyhez jussanak. Ez is elintézést nyert s örömmel látjuk, hogy úgy a törvényhozás kebelés belül, miként a közvéleményben is, helyesléssel találkozott ez a szándék.

Általában mindazok, akik vezető pozícióból intézik a köz ügyeit, a

felmerült kérdések megoldásánál szívesen veszik igénybe az érdekelt érdekképviseleti szervek véleményét, azokat minden esetben törek-szenek is meghallgatni, de nehézzé válik a helyzet akkor, ha a vélemények nyilvánítása igen sok oldalról történik. De az agrártársada-

lalom érdeke gazdasági szakkérdésekben is azt kívánja, hogy legyen egy széles területen működő érdekszerve, amelyik úgy anyagi megalapozottság, mint szakszerű felvértezetté szemponjtából leginkább rendelkezésre áll.

Fabinyi pénzügyminiszter nagyjelentőségű bejelentést tesz a csütörtöki NEP értekezleten

Arról értesülünk, hogy a NEP csütörtöki értekezletén Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter nagyjelentőségű bejelentésre készül. Arról

van szó, hogy az OFB-földek árának részleteit 30 százalékkal leszál-lítják. A pénzügyminiszter az egy-szoba-konyhás lakásoknak a mult

évben házadómentességet nyújtott és most bejelenti a hátralékos adó-tartozásaik elengedését.

Magyarország vezet a bauxit-termelő országok között

London, március 11.
A magyar alumíniumiparról közlő tanulmányt az angol Times. Megállapítja, hogy a Tapalea környékén talál

bauxit-telepek a világ leggazdagabb telepei és a legnagyobb mértékben alkalmasak az alu-minium-, cement- és bauxit-anyagok készítésére.

Magyarország vezető helyre küzdötte fel magát a világ bauxit-termelő országai között és elragadtatással ismerteti a magyarvári bauxit-műveket.

Víz- és sártenger a Mura mentén

Többezer hold került víz alá

A Mura mellékfolyói nagy víztömegeket szállítanak le, emiatt a Mura sodra nagymértékben megnövekedett. Hatalmas erővel folyik a víztömeg, amely jelentős részeket szakít le a magyarországi területű partokról. A nagykanizsai folyam-lyammérnökség úgy igyekszik védekezni a veszély ellen, hogy betontömböket süllyeszt a veszélyeztetett vidékeken a folyam medrébe.

A muravidéki partrészekeken elterülő falvak nagyrészt víz alatt állanak, vagy sártengerre változtak át.

A gyöngyösvideki partok ismét víz alá kerültek. Vámosgyöknél és a többi falvaknál

többezer hold föld víz alatt áll. Arokszállásnál másfétezer holdat öntött el a víz. A hatóságok a szűke-séges óvintézkedéseket megtették.

Jelentősen áradt a Sajó Miskolcra érkezett jelentés szerint

a Sajó az éjszaka folyamán jelentősen áradt.

A Csorbatelepet elborító víz 30 cm-rel emelkedett és a telep lakosainak nagyrészt kilakoltatták és szükséglakásokban helyezték el. A 120 cm magas árhullám levonulóban van.

Gyenge érdeklődés mellett tárgyalja a Ház a mezőgazdasági kamarai reformjavaslatokat

Budapest, március 11.

A képviselőház ülését 10 órakor nyitotta meg Bobory György alelnök. A megnyitáskor mindössze 12 képviselő tartózkodott a Házban, ahol folytatták a mezőgazdasági kamarai reformjavaslat általános vitáját. Hertelendy Miklós szerint azt a keveset is meg kell becsülni, amit a javaslat nyújt. A gazdaközönység valamennyi rétegének az érdekét szolgálja a gazdaszervezet.

Helyesli, hogy a régi öt kuriát ketté osztják és a gazdatisztek számára a 7-ik kuriát létesítik. Sajnosnak mondja azt a nagy részvétlenséget, amelyet a mezőgazdasági bizottságok iránt mutatnak. Ramutatott a kamarák által rendezett téli tanfolyamok jelentőségére, végül a szabad- és kényszertársulati gazdaképviseletek fontosságát hangoztatta. Meiszler Károly sajnálatosnak mondta, hogy agrárország létére

ilyen kevés érdeklődést tanúsítanak egy mezőgazdasági törvényjavaslat iránt. A kisgazdának nagyobb szükség van a kamarára, mint a nagybirtokosnak, mert a kisgazda tényleg rászorul a kamara tisztviselőinek szakszerű támogatására. Méltánytalannak tartja, hogy a kisgazdák által befizetett kamarai illetékekből tartják fenn a gazdatiszti kuriát.

A B C D E F G . . .

A szalonka tavaszi hajtóvadát szatáról rendeletet adott ki a földművelésügyi miniszter. Felfüggesztette azt az 1934-ben megjelent rendelkezést, hogy tavasszal csak lesen húzó szalonkára szabad vadászni. Erdei szalonkára tehát az idei tavasszon hajtóvadázatot is lehet rendezni.

Győrben emlékművet állítanak Rát Mátyásnak, a másfél évszázad előtt élt győri evangélikus lelkésznek, aki megalapította az első magyar nyelvű ujságot, a „Magyar Hirmondó“-t. Az emlékmű felavatására május végén kerül sor.

Két hétre bezártak egy orosházi iskolát, mert a tanulók között difteritisz lépett fel. Sokan úgy tudják, hogy a járvány miatt a község valamennyi iskoláját bezárják.

Newyorkban Hoppock Róbert, az amerikai magántisztviselők szövetségének alelnöke, a szövetség értekezletén kijelentette, hogy újabban mind több női alkalmazottat bocsátanak el az irodákból és férfiakat fogadnak fel helyükbe, mert a főnökök szeretnek káromkodni és indulatkötéseikben feszélyezi őket a nők jelenléte.

Ismét szegényebb lesz a világ egy romantikus képpel. Ezentul a műezzinek, a mohamedán papok nem jelennek meg a karcsu minaretek erkélyein, hogy Allah imádsására hívják fel a híveket. A singaporei Maszid szultán mecset tornyában megszólalt az első rádióműezzin, amely kétkilométeres körzetben hallható.

Ujból erős megmozdulás indult Szentesen az országzászló felállítására érdekében, a jelek szerint ezuttal eredménnyel. Az országzászló felállítására össze van már 200 pengő gyűjtve, a szentesi kereskedők és iparosok felajánlották a zászlóanyagot, a zászlórudat és a szükséges téglákat. A még hiányzó összeget a „Horváth Mihály” bajtársi egyesület társadalmi gyűjtés útján akarja összehozni.

Csütörtökön délelőtt Békéscsabán, a Ferenc József téren két megijedt ló elragadott egy parasztszekeret, amelyen egy aszszony ült. A lovak vad vágatásba kezdtek. A járókelők közül két férfi el akarta fogni a lovakat, ami azonban nem sikerült. Közben az egyik ló megbotlott és elesett. Így, mielőtt valami szerencsétlenség történt volna, a pánik véget ért.

Egy cseh hajó a győrmegyei Ásványráró község határában nagy gyorsasággal haladt a Dunán. Ugyanakkor három halász csónakkal igyekezett át a Duna egyik partjáról a másikra. A hajó a csónakot kettészelte. Két halászt kimentettek, a harmadik a Dunába fulladt.

Belgrádot árvíz fenyegeti, mert az esőzések következtében a Száva és Duna emelkedése állandóan tart.

Vak rémületet keltett a nemzeti csapatok előrenyomulása a spanyol vörös vezérkarban

A francia haditudósítók jelentése szerint a nemzetiek hadműveleteiket mérnöki számszerűségű pontossággal hajlják végre. Az »Echo de Paris« megállapítja, hogy Franco

lábornok a madridi harc vonalon 3 nap alatt 40 kilométert haladt előre. Az előrenyomulás vak rémületet keltett a vörös vezérkarban.

Szörnyű gyilkosság egy szamosvölgyi községben Fejszével szabdalták szét „a falu bankárját“

Simorvára lánján, egy szamosvölgyi községben, meggyilkolva találták Balogh Istvánné dűsgazdag aszszonyt, akit „a falu bankárja“ címen ismertek. A szomszédoknak feltűnt, hogy a héten egyetlen egyszer sem látták Baloghnét, ezért behatoltak lakására. Miután nagy rendetlenséget láttak a lakásban, a

csendőröket hívták. Feltűnt, hogy a szobában a falhoz támasztva egy zsák áll. A zsákot kibontották, amelyből Baloghné megcsontkított holtteste került elő. A gyilkosok fejszével szabdalták szét az aszszonyt. A nyomozás szerint sokszázezer lei készpénzt és nagyértékű ékszereket raboltak el.

Vasárnap este szárnykürt szólal meg a békéscsabai városháza tetején

Március 11-én, vasárnap este 8 órától 9 óráig a békéscsabai városháza tetejéről szárnykürt-trió szólal meg.

A trió a békéscsabai honvédeknek tagjaiból alakul.

Szép idő esetén bizonyára nagyszámú sétáló közönség hallgatja végig a kellemes muzsikát, amelyet március idusának előestéjén ad három honvédzenész.

Gömbös Gyula bronzszobra a Turul-vár márványtermében

Darányi Kálmán:

„Amint Gömbös Gyula, úgy én is lelke mélyéből meg vagyok győződve arról, hogy a magyar ifjúságnak áldozatkésznek, fegyelmeztetnek és felelősségérzőnek kell lennie“

Budapest, március 11. Kegyeletes ünnepség keretében, szerdán este a magyar közélet és a magyar ifjúság reprezentánsainak jelenlétében leplezték le Gömbös Gyula, Magyarország néhai miniszterelnökének első bronzszobrát a Turul-várban. Ott voltak a Gömbös-család tagjai, Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, Sztranyavszky Sándor, a Ház elnöke, Ivády Béla, a NEP elnöke, Kánya Kálmán külügyminiszter. Megjelent az ünnepségen József kir. herceg, tábornagy is, kevéssel később érkezett meg

Darányi Kálmán miniszterelnök és Hóman Bálint vallás- és közoktatási miniszter. Társaságukban volt Rákóczy Imre miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője. Darányi Kálmán miniszterelnök Végváry József fővezérrel ellépett a Turul Szövetség feszes vigyázz-állásba merevedett díszszázada előtt. Eközben érkezett meg Lázár Andor igazságügyminiszter, vitéz Kereszties-Fischer Ferenc, a PK elnöke és Imrédy Béla, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, Vinc

CSABA MOZGÓ

Telefonsz. 91.

Márcus 12-13-14-én, pénteken fél 7, fél 9, szombaton fél 7, fél 9, vasárnap 1, 3, 5, 7, 9 órakor.

Vasárnap az 1 órai előadás zóna!

Hunyadi Sándor vígjátéka a

LOVAGIAS ÜGY

Perczel Zita, Kabos, Ráday, Gombaszögi Ella, Sziklai Szeréna, Z. Molnár, Gózon, Salamon, Mály, Berend, Ihász, Keleti, énekel: Weygand Tibor.

MAGYAR HIRADÓ

gróf olasz követ és számos országgyűlési képviselő.

Az ünnepséget a »Törökvis« dalárda éneke vezette be, ezután Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház tagja elszavalta Somogyváry Gyula »Hősi halott fölött« című költeményét. Ezután Végváry József üdvözölte a miniszterelnököt, majd Darányi Kálmán miniszterelnök mondott beszédet és többek között ezeket mondta:

— Gömbös Gyula testvérnek nevezett minden magyart és ez nála nem volt üres szó. Új színt, új erőt, új lendületet hozott a magyar politikai életbe és ezzel új értelmet adott annak. Nem akarom én itt felsorolni munkásságának eredményeit. Ravatalánál elmondtam, hogy ő ráta fel közönyéből a nemzetet és vezérő gondolatának széles néprétegek boldogulását tartotta. Ő mondotta: »Nem a külsőségekben megnyilatkozó és idegen formáságot utánzó szellemre van szükség, de a magyar föld leheléből táplálkozó tisztult magyar világnézetre.«

— Amint Gömbös Gyula, úgy én is lelke mélyéből meg vagyok győződve arról, hogy a magyar ifjúságnak áldozatkésznek, fegyelmeztetnek és felelősségérzőnek kell lennie. Felelősséggel tartozunk mindannyian, ti is és én is, a múlt értékeire és felelősök vagyunk a jövő nemzedékért.

A miniszterelnök e szavainál a nemzeti színtű lepellet leborított szoborról két Turul-bajtárs a leplet levette és a közönség előtt láthatóvá vált Gömbös Gyula első bronzbaöntött mellszobra, sósíai Horváth Etel műve.

A lepel lehurólása után a miniszterelnök is folytatta nagyhatású beszédét:

— Itt áll előttünk az első Gömbös Gyulának érebeöntött alakja. Eleterős, tettekre kész férfiú, hűséges magyar. Ebben a néma bronzban látszó magatok előtti példaképpen az izzólelkű hazafit, aki a legdrágább emberi kincset, az egészségét áldozta fel a nemzetért, azon a helyen, ahová őt a magyar sors állította.

Darányi Kálmán miniszterelnök beszédét többször megszakította a hallgatóság helyeslése és tapsa és a beszéd végén lelkesen megjelente a miniszterelnököt. A miniszterelnök beszéde után a Turul Szövetség szavalókórusa, Zsabika Kálmán vezetésével, Gömbös-idézeteket adott elő, majd tőrogoatósóló után ismét a dalárda énekelte és az ünnepség a Himmusz hangjaival ért véget.

Bőjti délután a Rudolf-gimnáziumban

A békéscsabai Evangélikus Nőegyesület f. hó 14-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel vallásos délutánt tart a Rudolf-reál-gimnázium tornatermében. Az ünnepély műsora:

Közének.

Eredeti énekdallamok tanulása. Vezeti Knyihár János kántor-tanító.

Szaval Durai László.

Előadást tart Sárkány Loránd ny. gimn. igazgató.

Énekel a Luther-utcai iskola III-IV. oszt. énekkara, Darida Károly tanító vezetésével.

Zongorán játszik Bóka Dalma.

Szaval Szolár Miklós.

Bibliát olvas Kirner Gusztáv.

Közének.

Főispáni belkutatás Sopronban

Sopron, március 11.

Hagyományos ünnepek ke-
rteben iktatták be ma délelőtt
Högyési Pált Sopron vármegye
és Sopron város főispáni székébe.
A belügyminisztert az ünnepeken
Mikócz Odón államtitkár képvise-
lte. Az új főispán székfoglaló
beszédében hangoztatta, hogy tel-
jes meggyőződéssel teszi magáévá
Darányi politikáját és ennek a po-
litikának támogatására nem az
erőszakkal, hanem a meggyőződés
fegyverével kívánja a lelkeket
megnyerni. Hitet tett a magyar al-
kotmány tiszteletbentartása, vala-
mint a keresztény nemzeti gondolat
mellett.

Kémeri Nagy Imrét szabadlábra helyezte a vizsgálóbíró

Mint ismeretes, Kémeri Nagy
Imre és Erdélyi Endre egyetemi
hallgatók az „Esti Kurir” szer-
kesztőségében inzultáltak Weigel-
szberg Pál hirlapírót. Verekedés
támadt, amelynek során a hirlap-
író egész könnyű sérülést szenvedett,
míg Kémeri Nagy Imrét az
altisztek úgy megverték, hogy sé-
rülése 8 napon túl gyógyul. Ké-
merit és társát előállították a fő-
kapitányságra, ahol Kémerit letar-
toztatták. Az ügyet ma tárgyalta
a vizsgálóbíró. Nem tartotta fenn
a súlyos minősítést és az ügyet a
járásbírósnak adta át selendelte
Kémeri szabadlábra helyezését.

Lopás gyanúja miatt előállítottak egy Békéscsabáról kifiltott cselédleányt

Az egyik őrszemes rendőr fel-
ismerte és a kapitányságra állí-
totta elő Lócsei Margit orosházi
Arany János-utca 4. szám alatti
lakost, akit kifiltottak Békéscsabá-
ról, tiltott visszatérés miatt.

A továbbiak során az a gyanu
merült fel ellene, hogy Radotyin-
szki Judit békéscsabai Prónai-utca
20. szám alatti lakostól értékes
ruhaneműket lopott el.

A rendőrség őrizetbe vette és
ellene az eljárást megindították.

Békésen intéződött el egy korcsmai verekedés

Még a múlt évben történt, hogy
Szeffü Mihály és Thurzó Gergely
a veszei hidnál levő korcsmában
összezördültek egymással.

A veszekedés verekedéssé fa-
jult, melynek során Szeffü Mi-
hály bicskát rántott és megszurta
Thurzó Gergelyt, aki sérülésével
a kórházba került.

A korcsmai verekedést csütörtök-
kén délelőtt tárgyalta a békés-
csabai kir. büntetőjárásbíró.

Thurzó Gergely kijelentette, hogy
ő nem kívánja Szeffü Mihály meg-
büntetését, aki egyébként nem-
csak szomszédja, de jó ismerőse
is. Csúpan azt kívánja, hogy Szeffü
térítse meg az ő költségét, ami 33
pengőt tesz ki.

Szeffü Mihály vállalta Thurzó
felmerült költségeinek visszatéri-
tését. Gazdája, akinél szolgál fel-
lősséget vállalt Szeffüért.

Igy a verekedés ügye békésen
intéződött el. A két legény kezelt-
fogott egymással a bíróságon s
egymással kibékülve hagyták el a
bíróság épületét.

Bármilyen könyvre van szük-
ségre, beszerezheti a Körösvidék
könyv- és papírkereskedésében. Te-
lefon: 60.

Nagy lendülettel folyik a békésszentandrasi duzzasztómű építése

Dr. vitéz Márki Barna alispán jelentése a békésmegyei
munkáskérdés megoldásával foglalkozik

Lapunk tegnapi számában a köz-
igazgatási bizottság üléséről írt be-
számolóunkban jeleztük, hogy dr. vi-
téz Márki Barna alispán február
havi jelentését ma közöljük. Az al-
ispáni jelentésből az alábbiakat is-
mertetjük:

A tavaszi munkálatok megindítá-
sát az állandó esős időjárás és a
korábbi hónapokban lezuhalt nagy-
mennyiségű csapadék nagymérték-
ben hátráltatja.

A mezőgazdasági lakosság helyze-
tében változás állott be, annyiban,
hogy a gabonafélék és ezek közül
is elsősorban a búza árának emel-
kedése folytán beállott bizakodó
hangulat megszűnt, minthogy az
elmúlt hónapban a búza ára zuha-
násszerűen esett vissza. A szarvas-
marha, sovány és hizott sertés, va-
lamint a ló árak, az előző hónap-
ban mutatkozó szilárdságot to-
vábbra is fenntartották, a kedvező
áralakulásokat a gazdák iparkodtak
is kihasználni, nagymennyiségű ál-
latot dobtak piacra.

A mezőgazdasági munkások hely-
zete most már súlyos. Munkaalka-
lom alig van és a munkások kere-
set nélkül vannak.

A magyar statisztikai évkönyv
legutóbbi tűzkáradatai szerint vár-
megyénk tűzrendszete igen ked-
vező. Bár a tűzesetek számát illető-
leg a vármegye még mindig a
15-ik helyen van, ezzel szemben a
tűzkár összegének helyezése ked-
vező, mert a 6-ik helyen vagyunk.

Az ezer lélekre eső tűzkár ösz-
szege tekintetében vármegyénk
az országban a legelső,

mert az országos átlagnál szemben,
ami 577 pengő, vármegyénkben ezer
lélekre csak 310 P esik, ami az or-
szágos átlagnál 40 százalékkal ke-
vezőbb.

Nem tartozna jelentésem kere-
tében, de aktualitására tekintettel,
mégis itt említem meg, hogy már-
cius hó 5-én, a vármegye főispánja
által tett jelentések alapján, a föld-
művelésügyi minisztérium vizügi
ügyi osztályának kezdeményezésére
főispánunk, Csongrád vármegye fő-
ispánja, az államépítészeti hivatal
főnöke, a gyulai kir. folyammér-
nöki hivatal főnöke, a gyulai föld-
munkás szövetkezet képviselője egy
bizottságot alkotva, a Szolnok vár-
megye területén, Mezőtúr város ha-
tárában levő, de békésvármegyei
vonatkozásai alapján békésszent-
andrasi duzzasztóműnek nevezett
munkálatokat tekintettük meg a
helyszínén, hogy egyrészt a munká-
latok előrehaladásáról, másrészt a
munkaviszonyok és a munkások
kereseti viszonyairól szerezzünk tá-
jékozódást.

Megtekintve az építési munkála-
tokat, azt a megállapítást tehetjük,
hogy

a nagymértékű munka, az idő-
járás mostohaságának ellenére
is, nagy lendülettel folyik és a
földművelésügyi minisztérium
vizügi osztálya minden erővel
törekszik arra, hogy az épít-
kezés különböző szakaszainak
megkezdésére a tervekben elő-
írányzott pontokat pontosan be-
járani lehessen és ezzel bizto-
sítottassék, hogy a vármegye éle-
tében oly nagy gazdasági je-
lentőségű duzzasztómű, az elő-
írt határidőre tényleg befejez-

hető és a forgalomnak átadható legyen.

Előre nem látott körülmények,
így a korán beköszöntött esőzés,
majd most tavasszal a Körös ára-
dása okoznak ugyan késédelmet,
melyet más oldalról azonban a duz-
zasztómű építési vállalkozója foko-
zott munkateljesítménnyel igyek-
szik behozni.

A vizsgálat eredménye alapján
leszűrődött személyesen véleményem
az, hogy az építési vállalkozó a ki-
termelt földmennyiség köbméte-
renkénti egységárát nem állapította
meg szűkkeblően, de kétségtelen az
is, hogy ennek ellenére a munkánál
foglalkoztatott földmunkások, olyan
keresetet — melyből saját élelme-
zésük, lakás és fűtési kiadásaik le-
számításával —, hogy a mutatkozó
feleslegekből otthonhagyott csalá-
daikat eltartani tudták volna, nem
érték el. Általában megállapítható,
hogy

a munkások teljesítlőképessége
az esztendőknél elszenvedett nagy
nélkülözések következtében

leromlott

és így az egyesek által mozgósított
földmennyiség nem érte el azt a
határt, amelyet általában az elő-
nyösen ismert békésmegyei föld-
munkásoktól várni lehet.

A talaj száraz időjárás esetén
is megfeszített munkát kíván,
mert a felsőrétegek mozgósítása
könnyebb, de az alsóbb rétegek
szükséges természetűek és igen tekinté-
lyes részben ásóval nem, hanem
csakis csákánnyal mozgósíthatók. A
vállalkozót nehéz kötelezni arra,
hogy a szokásos köbméterenkénti
árakat tetemesen meghaladó külön-
bözetet fizessen, de a kialakult vé-
lemény ennek ellenére is az volt,
hogy ha a munkásokat ki-
akarja elégtelen, abban az eset-
ben az egységárakat emelnie kell!

Hét esztendője

tehát tudomásom szerint minden
más hatóságot megelőzve, foglalko-
zom intenzíven a munkáskérdéssel
és szerelem lapasztalatokat, me-
lyeknek alapján állíthatom, hogy a
kérdést alaposan ismerem. A ne-
hez esztendők után szükségem volt
arra, hogy tapasztalataimat egy
kedvező esztendő jelenségeivel eg-
szítssem ki, melyre tekintettel, tu-
datosan előre jól megfontolt szán-
dékmal nem tettem a törvényható-
sági bizottsághoz javaslatot arra,
hogy inségmunkák megindítására
költségvetésébe fedezetet állítson be.
Látni kívántam, hogyha munká-
saink tekintélyes része gazdasági
munkáknál talál elhelyezkedést és
megfelelő, a régebbi esztendőkhöz
arányos közmunkákat folytatunk le,
munkásaink sorsa miként fog ala-
kulni. A kedvező esztendő lejárt és
most már meg lehet állapítani,
hogy a munkások az elmúlt esztendő
munkálatainál semmivel sem
kerestek többet, mint amennyi egyik
napról a másikra való létfenntar-
tásukhoz a legminimálisabb igé-
nyek mellett is legfeljebb, ha ele-
gendő.

Azt jelentettem, hogy tudatosan
nem kívántam a költségvetésbe a
munkáskérdés megoldását célzó
szükségletekre fedezet felvételét, de
bejelentem, hogy erre egyéb okom
is volt. Az az összeg ugyanis, me-
lyet a törvényhatóság a feladat

megoldására beállíthat, ennek a
kérdésnek megoldása szempontjá-
ból jelentéktelen. A költségvetésbe
ilyen összegnek beállítása reáli-
nézve azt a kötelezettséget jelenti,
hogy a kérdéssel intenzíven fog-
lalkoznom kell, anélkül azonban,
hogy a kielégítő megoldás remé-
nye a legkisebb mértékig is mutat-
koznék.

Ha a munkások a vármegye al-
ispánját látják a nyomoruk
enyhítésére irányuló mozgalom
élén, természetesen, hogy a ki-
nem elégtető megoldás miatt is
vele szembe elégedetlenek,

amely elégedetlenséget a törvény-
hatósággal szemben tanúsított és
elveim közé tartozó minden önzet-
lenségem ellenére sem tudok elvi-
selni azért, mert engem abban a te-
kintetben, vajjon ennek a kérdés-
nek kielégítő megoldása miként le-
ne lehetséges, sem a törvényható-
ság, sem más soha meg nem kér-
dezett. A figyelmet ennek ellenére
is számtalan esetben hívtam fel
erre a kérdésre és ha nem is
ennyire nyíltan, mint most, jelenté-
seimből mindig kiveethő volt a
mélyszéles aggodalom, melyet a
munkásrétegek emberfeletti küsz-
ködését figyelemmel kísérem.

Amint közöltük is, a bizottság
úgy határozott, hogy dr. Sebők Elek
indítványára a legközelebbi megye-
gyűlés az alispáni jelentés alapján
megvitatja a békésmegyei munkás-
kérdést.

Nem számolt el a naptárakkal, a bíróság elé került

Trnka András békéscsabai vá-
sári árus sikkasztással vádolva ál-
lott csütörtökön délelőtt a békés-
csabai büntetőjárásbíró előtt,
amit az által követelt el, hogy a
neki eladásra átadott naptárak, no-
teszek és képek árát saját céljaira
fordította.

A csütörtöki tárgyalásokon a be-
legsége miatt távollévő dr. Romvári
Tibor büntetőjárásbíró dr. Gárdonyi
Gyula járásbíró helyettesítette.

Trnka András beismerte a ter-
hére rótt bűncselekményt. Előadta,
hogy Szeder Imrét, akitől a nap-
tárakat átvette, már régebről is-
merte. A naptárak árával elakart
számolni, de a sok gyaloglástól fel-
tört a lába s ezért vonatra ült és
úgy jött haza Békéscsabára.

Kijelentette, hogy bűnösnek érzi
magát és hajlandó Szedernek a kárt
megtéríteni.

— Volt maga büntetve? — kér-
dezte a vádlottól dr. Gárdonyi Gyula
járásbíró.

— Nem voltam, kérem. Becsüle-
tes ember voltam világeletemben
és az is akarok maradni.

A bíróság bűnösnek mondta ki
Trnka András sikkasztás vétségé-
ben s ezért 5 napi fogházra átvál-
toztatható 10 pengő pénzbüntetésre
ítélte, de az ítélet végrehajtását
3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő álló-
más jelentése márc. 11-én délelben.

Hőminimum +1.4 °C A föld felszínén +0.7
Hőmaximum +8.4 °C Légnyomás 761.4 mm
Csapadék 4.6 mm

A bpesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás: a következő 24 órára
Felhősebb idő, a keleti megyékben délutáni
záporeső, éjjeli fagy, a mélyebben fekvő he-
lyeken -3-5 fokig terjedő lehűlés. A nap-
pali felmelegedés nyugaton alig változik, ke-
leten kissé erősödik.

Ezen a héten a Réthy és dr.
Südy gyógyszerár tart éjjeli szol-
gálatot.

HIREK

Hirdetők figyelmébe!

A papírárok rohamos emelkedése következtében kénytelenek voltunk eddigi hirdetési tarifánkat az alábbiak szerint megváltoztatni:

Apróhirdetések: szavanként hétköznap 5 fillér, vasár- és ünnepnap 7 fillér. Tehát egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér.

Kockahirdetések ára: milliméter-soranként hétköznap 5 fillér, vasár- és ünnepnap 7 fillér. Tehát egy 5x5 cm. kockahirdetés hétköznap 2.50 pengő, vasárnap 3.50 pengő.

— **Orvos Endre** a szobafestők és mázólok szakosztályának elnöke. A békéscsabai szobafestő- és mázólo- iparosok szakosztálya f. hó 10-én, szerdán este tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen elnökké: Orvos Endrét, alelnökké: Jacsek Györgyöt, pénztárnokká: Pribojszki Jánost, jegyzővé: Bielik Jánost, ellenőrökké Bagi Lajost és Farkas Pált, kontárbiztossá Jacsek Györgyöt választották meg.

— **Hütlea eselédleány.** Hidvégi Sándorné békéscsabai. Gyula-út 6 szám alatti lakos feljelentést tett a békéscsabai rendőrség bűnügyi osztályán Kiss Eszter nevű volt eselédle ellen, aki a feljelentés szerint tőle több értékes ruhadarabot ellopt. A nyomozást megindították.

• **HA BUDAPESTRE UTAZIK,** első útja legyen a fényesen átalakított és kibővített Hungária Fürdőbe (Budapest, VII., Dohány-utca 44.) menni. Ott már reggel 5 órakor nyitnak és 1.40 pengőért nemcsak megfürödhet, hanem jól meg is reggelizhet.

Németh és Gyebrozsky

terfő- és nőiszabók
Andrássy-út 7. (Kocziásky-palota) Telefon 78.
Nagy választék hazai- és külföldi szövetkülönlegességekben!
A „Bizalom” Hitteliroda kebelében.

— **Hashártyagyulladásban halt meg az újkígyósi kislány.** Mint szerdai számunkban részletesen megírtuk, Göcző Anna 4 éves újkígyósi kislány holttestét, aki hirtelen meghalt, a kir. ügyészség rendelkezése kedden délután a köz-kórház halottsházában fölboncolták. A törvényszéki bizottság jelenlétében lefolyt boncolás során megállapították, hogy a kislány természetes halállal, hashártyagyulladásban halt meg. A bizottság megállapítása alapján az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

* **Vese-, hólyag-, prosztata- és végbélbajoknál** reggelenként éhgyomorral egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvíz kiadós, higítást és kielégítő emésztést eredményez, aminek következménye azután jóleső megkönnyebbülés szokott lenni.

Szarvas engedély adott arra a szarvasi ág. h. egyházközségnek, hogy templomaik tatarozására, az egyházközséghez tartozó hívek között a szükséges anyagi eszközök részbeni biztosítása céljából 1937 március 1 napjától számítva 2 hónapi időtartamon át, gyűjtőkönyvvel, vagy postatakarékpénztári befizetési lappal ellátott, gyűjtőrovat nélküli postai felhívásokkal Békés vármegye területén pénzbeli és természetbeni adományokat gyűjthessen.

A kiadásért felelős Migend Dezső.

* **Aranyérnél és béldugulásnál,** valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvíz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

— **A rendes tavaszi használati vizsgálatokat** úgy a város bel-, mint külterületén március 16-tól március 26-áig tartják meg. A vizsgálati helyek és a tanyák csoportos beosztása a már kifüggesztett hirdetményeken vannak feltüntetve.

MÁRCIUS 15. MEGÜNNEPLÉSE BÉKÉSCSABÁN

Békéscsaba ifjúsága fáklyás és lampionos felvonulást rendez március 15-én este

Békéscsaba ifjúsága március 15-én este a »Gyóni Géza« Bajtársi Egyesület vezetésével fáklyás és lampionos felvonulást rendez. A felvonulásban a rendező egyesülettel együtt résztvesznek az összes cserkészcsapatok, a levante egyesület díszszakasza; a gimnázium, a felső mezőgazdasági és felső kereskedelmi iskola felsőbb osztályának növendékei.

Gyülekezés 15-én este 7 órakor a kaszárnya előtt. A felvonulás az Andrássy-úton, a Ferenc József-téren, a Szent István-téren a Kosuth-szoborig, ahol rövid ifjúsági ünnepély lesz. A »Nemzeti dal« szavalja Hanczár Gábor, a gimnázium VIII. oszt. tagolója. Az ifjúsághoz beszél dr. Aradszky György, a »Gyóni Géza« B. E. vezére.

A rendezőség kéri a csoportok pontos megjelenését és egyben meghívja az ünnepségre az egész város közönségét.

Az ág. h. ev.

Rudolf-reálgimnázium

»Gyóni Géza« önképzőköre március 15-én délután 10 órakor hazafias ünnepélyt rendez az iskola tornatermében, a következő műsorral: Hiszekegy. Éneklő a reálgimn. énekkara. Vezényel Povázsay László. Bevezető szavakat mond dr. Udvaros József tanár. Brahm: V. magyar tánc. Játssza a reálgimn. zenekara. Vezényel Paukert Hugó Radványi Kálmán: Órálló. Szavalja Szolár Miklós VIII. oszt. tanuló. Ünnepi beszédet mond Valentinyi Tibor VIII. oszt. Hertelendy-Induló. Éneklő a reálgimn. énekkara. Vezényel Povázsay László. Liszt: II. magyar rapszódia és Dancla: Aire vaires. Hegedűn előadja Czapary István I. o. t. Zongorán kíséri Barabás József VII. o. t. (Reményik: Ahogy lehet. Szavalja Hanczár Gábor VIII. o. t. Raimann: Magyar induló. Játssza a reálgimn. zenekara. Vezényel Paukert Hugó. Himnusz. Éneklő a reálgimn. énekkar. Vezényel Povázsay László énektanár.

A leányegyesületek együttesen rendezik meg március 15-iki ünnepségüket

Az ág. h. ev., ref. és rk. Boldog Margit leányegyesületek a szokás-hoz híven, együttesen rendezik hazafias ünnepélyüket 15-én, hétfőn délután 5 órakor a Kulturházban.

— **Március 15. a Polgári Körben.** A Békéscsabai Polgári Kör március 15-ét március 14-én este 8 órakor kezdődő hazafias, társas vacsorával ünnepli meg. Az est ünnepi szónoka Kirner Gusztáv gimn. tanár lesz. Jelentkezési ív a szolgánál irható alá.

A Frontharcosok

Az Országos Frontharcos Szövetség békéscsabai főcsoportja vasárnap este, vacsora keretében ünnepli meg március 15-ikét.

Az est ünnepi szónoka Banner Benedek leánygimnáziumi igazgató lesz.

A csoport elnöksége minden bajtárs megjelenését elvárja, annál is inkább, mert a vacsorán Békéscsaba város vezetői is résztvesznek.

A MOVE-nál

A MOVE-zenekar március 13-án, szombaton este fél 9 órai kezdettel a Kulturpalota nagytermében márciusi kultürestet rendez, a következő műsorral:

Himnusz. Játssza a zenekar, vezényel Paukert Hugó karmester.

Rózsa Gyula szaval.

Erkel Ferenc: Bánk bán, ábránd. Játssza a MOVE-zenekar, vezényel Paukert Hugó karmester.

Ünnepi beszédet tart Koppányi Gyula ref. lelkész.

Tárogatón játszik: Kollár Dezső.

Darás Rózsa zongorajátéka: a) Liszt: A csalóány, b) Részlet Poldini »Farsangi lakodalom« c. daljátékából.

Dopler Ferenc: Ilka, nyitány; Erkel Ferenc: Hunyadi László induló. Játssza a MOVE-zenekar. Vezényel Paukert Hugó karmester.

A kultürestre mindenkit magyaros szeretettel meghív a rendezőség.

Belépődíj nincs. A műsor megváltása kötelező. Önkéntes adományokat a zenekar felszerelésére hálas köszönettel fogadnak.

Március 15. megünneplése a Nemzeti Szocialistapárt békéscsabai szervezetében

A Magyar Nemzeti Szocialistapárt békéscsabai szervezete vasárnap este 8 órakor, vacsora keretében ünnepli meg március 15-ikét, a Kisgazdaszékházban. Az est ünnepi szónoka Pataki Lajos lesz. A vacsorára a Kisgazdaszékház vendéglőjében lehet jelentkezni.

A Kisgazda Egylet

f. hó 14-én délután 3 órai kezdettel díszközgyűlés keretében ünnepli meg március 15-ikét. Az ünnepségen Csoma Gyula polgári iskolai tanár mond beszédet.

— **Március 15. megünneplése Erzsébethelyen.** A Békéscsabai Nyugdíjasok Társadalmi Egyesülete március 15-én este 8 órai kezdettel az Orosházi-út 33. sz. alatti (Jobb, mint otthonban) egyesületi helyiségében az Erzsébethelyi Földmunkás Dalárdával együttesen nemzeti ünnepélyt rendez, melyen az egyesületi tagok és azok családján kívül a város társadalmát is szeretettel látja az elnökség. — Az ünnepély műsora a következő: Elnöki megnyitó, tartja Varga K. György elnök. Hiszekegy. Éneklő az Erzsébethelyi Földmunkás Dalárda vegyeskara. Bevezetőt mond Károlyi Gyula egyesületi főtitkár. »Rabházban«, szavalja Bobcsák István. »Bús magyarok imádkoznak.« Éneklő a földmunkás dalárda férfikara. Ünnepi beszédet mond Csoma Gyula polgári iskolai tanár. »Március 15-re.« Szavalja Vantara Ilona. »Márciusi szellő.« Éneklő a földmunkás dalárda vegyeskara. Nyitnrai Albert szavalja a »Talpra magyar«-t. »Márciusi virradat.« Szavalja Andó Mihály. Szózat. Éneklő az Erzsébethelyi Földmunkás Dalárda férfikara. »Magyar ör áll a határon.« Melodráma, előadja Sziklay Judit. Elnöki zárószó. Tartja Varga K. György. Himnusz. Éneklő a dalárda és a közönség. — Az énekszámokat Krnács Gyula, Ko-

vács Gyula, Szrtika Pál karnagyok vezénylik. A melodrámat a földmunkás dalárda vonószzenekara kíséri.

A békéscsabai

községi iparostanoniskola

március 15-iki ünnepélyét március 14-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel tartja az Iparoskékház dísztermében, melyre a szülőket, munkaadókat és érdeklődőket szeretettel várják.

A MÁV Olvasókörben

A Békéscsabai MÁV Vasutas Olvasókör a MÁV Zene- és Dalegylet közreműködésével március 14-én, vasárnap este 8 órai kezdettel, Ór-utcai helyiségében, nemzeti ünnepélyt rendez, vacsorával egybekötve. Az est műsora a következő: Hiszekegy. Előadja a MÁV Zene- és Dalegylet. Az ünnepi beszédet Koltay Pál megbetegedése miatt Oláh Béla református lelkész mondja. A MÁV Zene- és Dalegylet énekszámjai. Magyar feltámadás. Előadja Vince László. Az este a tényleges és nyugdíjas vasutasokat családokkal együtt szeretettel meghívja a vezetőség.

Az Ipartestületben

A Békéscsabai Ipartestület és a Békéscsabai Iparosok Egyesülete, mint minden évben, most is megünnepli március 15-ikét. Március 15-én este 8 órakor az Iparoskékház nagytermében családi társasvacsora lesz. A vacsorán az ünnepi beszédet Dorn István mérnök tartja. Alírási ívek a rendező egyesületeknél, az ipartestületi altisztnél és pénzbeszédőnél vannak.

A CsAK

március 15-ikét március 13-án este 8 órakor ünnepli meg saját klubházában. Az est ünnepi szónoka Beliczey Miklós, az egyesület elnöke lesz.

Rádió

A rádió pénteki műsora:

6.45: Torna. 7: Hanglemezek. 7.20: Étrend. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Felolvasások. 12: Harangszó. 12.05: A József nádor 2. honvédelmi logozred fűvészenekara. 1.30: Bodriés Béla és cigányzenekara. 1.15: A rádió szalonzenekara. 5.50: Sportközlemények. 6: Farnadi Edit zongorázik. 6.30: Munkáséletről. 7: Hofmeister szájharmonika-kettős. 7.20: Balogh Károly dr. útleírása. 7.50: Gilár-est. 8.50: Hírek. 9.10: Hanglemezek. 10.05: Setöl György szalonötösének műsora. 11: Hírek angol nyelven. 11.05: Öreg cigányprímások zenekara muzsikál. — Budapest II.: 5.55: A rádió szalonzenekara. 6.30: Hanglemezek. 7: Gyorsirótanfolyam. 7.30: Hogyan utaztak hajdanában. Irta: Andrásházy-Kasnya Béla. 8: Hanglemezek. 9.30: Hírek.

Tőzsde

Valeta: Dollár 337.15—341.15

Gabonaárak: 77 kg tv. buza 19.10—19.30 80 kg tv. buza 19.70—19.90, tengeri 11.40—11.50, rozs 18.30—18.45, takarmányárpa 15.00—15.50, sórárna 19.00—20.00, korpza 10.00—10.10, zab 17.05—17.20 pengő.

Ferencvárosi sertésvásár: Árak: fiatal könnyű 104—112, közép 120—122, nehéz 122—123

APRÓHIRDETÉSEK

Motorkerékpár (500-as) oldalkocsival, garantált jókarban, sürgősen eladó. Horthy Miklós ut 40.

Fiatl tisztviselő ellátást keres keresztény uricsaládnál. Cim a kiadóban.

Egy német modern könyvtár eladó. Megtekinthető: Mezőberény Gyomai ut 25 alatt.

Kiadja és nyomtatja a Körösvidék Rt.